

Het spirituele alfabet

Van Adem tot Zijn

Kunstenares Suzanne van Eeden uit Den Haag heeft een spiritueel alfabet ontworpen. Adem en Bron zijn de eerste van de 26 begrippen uit de hedendaagse spiritualiteit. De fraaie illustraties zijn op bijzondere wijze tot stand gekomen. Suzanne (49) heeft namelijk MS en kan haar handen niet goed gebruiken. Desalniettemin ademt het alfabet een zonnige, kleurrijke sfeer uit. "Naast het leven op aarde is er een andere, lichtere dimensie waar je je op kunt richten."

De D is een van de eerste afbeeldingen van het alfabet die zij laat zien. De letter staat voor Doel en de afbeelding toont een labyrint. "Kijk", zegt ze, "Je ziet hier allerlei wegen die doodlopen. Maar één weg komt uit bij een bijzondere dimensie: de mooie, lichte plek in het midden. Wat ik wil weergeven is dat we als mensen weliswaar hier op aarde leven, maar dat er ook een andere dimensie bestaat. Naar die andere, mooie wereld mochten we streven. Dat zie je ook

bij andere letters terug. Bij de P van Poort bijvoorbeeld: achter de poort is het licht."

Humor

Suzanne van Eeden woont in een ruim, gezellig ingericht appartement in het centrum van Den Haag. Als je bij haar binnen komt geeft niets de indruk dat je in een verpleeghuis bent. Toch maakt de woning deel uit van een zorgvoorziening. Suzanne heeft al

twaalf jaar Multiple Sclerose (MS), een slopende ziekte waardoor het lichaam langzamerhand verlamd raakt. Zij zit in een rolstoel en moet bij veel dagelijkse handelingen geholpen worden. Maar het moeilijkste is misschien nog wel dat zij de afgelopen jaren de kracht in haar handen heeft verloren. Als je kunstenaar bent, zijn je handen tenslotte een belangrijk instrument om je mee uit te drukken. Suzanne heeft gelukkig een optimistisch karakter. Haar werk heeft nog steeds de kleurrijke uitstraling die het had voordat zij ziek werd. "Maar het spiritueel alfabet is wel een stuk serieuzer dan wat ik daarvoor heb gemaakt", zegt ze. "Ik heb altijd veel luchtige, komische schilderijen en aquarellen gemaakt. Ik houd ervan om humor in mijn werk te leggen. Dat zie je bijvoorbeeld goed terug in het Ontbijtkwartet dat ik heb ontworpen, met kwartetkaarten als: 'het niet-storen ontbijt', 'het file ontbijt', 'de pindakaas is op' en

Suzanne van Eeden

'koffie leuten'. Ook in het spiritueel alfabet zitten luchtige elementen. Bij de T van Twijfel heb ik bijvoorbeeld een vlinder gemaakt die tussen twee bloemen hangt en niet kan kiezen op welke bloem hij gaat zitten."

Mystiek

Suzanne heeft al vanaf haar jeugd een bijzonder talent om te tekenen en te schilderen. Ze heeft het waarschijnlijk van haar vader geërfd, die kunstschilder en tekenleraar was. Van hem kreeg ze ook wijze, spirituele lessen. "Ik praatte vaak met hem over de manier waarop je als mens in het leven moest staan. Hij vertelde bijvoorbeeld dat we momenteel in een moeilijke tijd leven in de wereld. Dat er een mooie periode aan zou komen. Maar voordat deze aan zou breken, zou het vuur hoog oplaaien. Hij was zijn tijd vooruit. Ook mijn moeder was erg in spiritualiteit geïnteresseerd en heeft mij altijd geïnspireerd. Later heb ik me op allerlei manieren georiënteerd in de diverse richtingen binnen de spiritualiteit."

Na de middelbare school gaat Suzanne naar de Kunstacademie

in Den Haag. Als zij deze opleiding heeft afgerond, maakt ze vooral aquarellen. Daarnaast werkt ze in een winkel. Ze trouwt en krijgt twee kinderen. Als ze met haar man en kinderen op vakantie is in Frankrijk, kampeert het gezin een paar weken bij de spirituele gemeenschap Taizé. "Ik begon me in die periode aangetrokken te voelen tot de katholieke mystiek", vertelt ze terugblikkend. "In Taizé genoot ik van de dagelijkse vieringen met veel mooie liederen en stiltemomenten. Daar groeide ook de behoefte aan mij om gedoopt te worden. Er waren diverse aspecten van het katholieke geloof die mij aantrokken. De rituelen vind ik bijvoorbeeld mooi. Zoals de communie, waarbij het lijden, sterven en de opstanding van Christus worden herdacht. Ook het nieuwe testament spreekt mij aan. Het leven dat Christus had, de dingen die hij heeft gezegd, zijn bijzonder. Ook al zijn ze lang geleden gesproken, ze zijn nog steeds actueel en raken mij diep. In veel kerken is prachtige kunst te zien: beelden, iconen, glas-in-loodramen, er is veel te ervaren. Later heb ik met een pastoor gesproken over mijn behoefte om gedoopt te worden en binnen twee maanden

was het een feit. Het katholieke geloof speelt nog steeds een belangrijke rol in mijn leven, hoewel ik niet vaak naar de kerk ga."

Creatief uitdrukken

Suzanne heeft zich in haar appartement omringd met haar eigen werk. Op tafel liggen placemats, ansichtkaarten en een dienblad met haar kunstwerken erop. Aan de muren hangen overal aquarellen en tekeningen.

Sommige hebben een flink goed formaat. Toen ze twaalf jaar geleden hoorde dat ze MS had, was de eerste verandering dat ze op kleinere doeken ging werken omdat ze de grote lijsten niet meer kon tillen. Maar ze wilde zich creatief blijven uitdrukken en dat is haar toch nog toe ook gelukt. "De laatste jaren is mijn lichaam hard achteruit gegaan", gaat ze verder. "Op een zeker moment kon ik geen penseel meer vasthouden. Dat was een moeilijk moment. Gelukkig kreeg ik van een vriendin van mijn dochter een tekenprogramma voor de computer. Ik ben weken bezig geweest om uit te vinden wat ik er allemaal mee kon. Toen ben ik aan de slag gegaan

